

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Caput XXI. De Rebus sinicis nonnulla falso & inepte garrit Mellitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

CAPUT XXI.

De Rebus sinicis nonnulla falso & inepte garrit Mellitus.

Verum quia mentio rerum Sinicarum semel illata est, & de his homo imperitus nonnulla garrit, inter est memorare aliqua. Eminentissimi Turonij epistolam comminiscitur, sperans homo Davus, se posse fidei omnium impune ludibrium facere per talia, quæ ob locorum distantiam nemo posset refellere. Mi bone non ab Turnonio, sed ab Turnonij phantaso in tuo talium facto cerebro existente, non ex Sinis, sed ex Utopia scripta est, quam recitas, epistola, calamo, ut in alijs multis, sic & in hoc mendaci & calumnioso. Putasne homo acutissime, te sola epistolæ recitatione (& scilicet, quod eam tu recites) fidem viris integris facturum? Homo in fingendo locuples, idemque simplicissimus, qui putes contra Ordinem adeo præfulgidum fabellas tuas, mox ut eas pepereris, tua unius auctoritate posse ad fidem hominum convalescere. Quid si talia suppetant documenta, non commentitia illa & ex cerebro nata, sed plane vera, sinceraque, quibus aliam longe Turonij mentem attrectare possis. Extant hodieque in Archivo Pekinensi non obscura Eminentissimi Turnonij ad-

versum Patres Pekinenses egregiæ voluntatis documenta. Omnes ille, quod tu parum versatus ignorabas, omnes ille subjecerat anathemati, qui Bullæ Pontificiæ in materia Rituum cunctarentur deferre; idem tamen Patres Societatis Pekinenses omnino inculpabiles declaravit. Quæ tamen quia invidiosa sunt, prudentia (qua tu nusquam uteris) obiter transeunda persuasit.

Vitam tu Patrum in Sinis degentium cavillaris, mollem, delicatam; miror, quod te necdum impetus ceperit, ut ad vitam ejusmodi vel ipse degendam aspirares, aut certe, ut, quam Jesuitæ degant, coram inspiceres: In tanto Imperio quod Europæ universæ haud multum amplitudine sua concedit pauci admodum sunt Patres, numero, ut accepi, non amplius 40. qui per amplissimam eam vineam dispersi Evangelium prædicant ea provinciarum partitione, ut nonnulli spatium sibi contributum habeant tantum, quantum integra sunt in Europa regna. Hinc collige, quantum ipsis vel vacare delicijs, vel sectari mollitiem in tanta messis affluentia liceat. Et vero non ab otiosis aut mollibus ille fructus rei Christianæ hæctenus in Sinis exitit, qui ultra quadringenta Christianorum millia, quos Jesuitæ soli procurant, completatur; atque hos ab hominibus adeo paucis in Fide erudiri, confirmari, opus, credo, est non hominis inter rosas & delicias habitantis. Non illic bone vir, fundis & jageribus res Jesuitarum stant; eleemosynis piorum hominum gratiaque sustentantur, nullis ex Evangelij sudore, nisi æternis, mansurisque solatijs.

At sericis vestiuntur: ita sane: hoc autem perinde est, atque si Jesuitis Europæis objicias, quod lana vestiuntur; homo in Historijs & moribus gentium adeo versatus, nescis sericum in Sinis eo pene esse loco, quo lana in Europa, certe

commune hominum non plebejorum vestimentum, quo & alij Missionum administri plerique utuntur.

At sanguinem in Sinis necdum fuderunt: Quid inde? lege historicorum alpha, lege Historias Jesuitarum; quas sanguine videbis potius, in causa Evangelij fuso, quam atramento conscriptas; mihi & suppetunt commentarij eorum nonnulli, & cum voluptate, admirationeque leguntur; Homines videlicet molles & voluptuosi in omnibus fere, quate Barbaria tenditur, partibus vestigia cruentarum mortuum pro Christo & virtute toleratarum reliquerunt. Sanguinem in Sinis non fuderunt: Quis alius fudit? Quid talia moves, quorum adeo peregrinus es hospes? Natio hominum sunt Sinæ, queis non alij magis famam aut speciem omnem crudelitatis abhorrent; humanitate g'oriantur. Sanguinem non fuderunt; at ludibria & verbera experti, insuper & vincula & carceres, & famam inediaque ad exitium prope supremum, at falsa judicia, at opprobria, probrosaque exilia pertulerunt. Neque longe ab Sinis distat Japonia, in qua demum, si sanguinem Jesuiticum sitias, ad satietatem, invenies.

De Apostatis quod ais, mentiris rabula impudentissime, cum satis constet, ne ullum quidem Jesuitarum in Japonia fuisse, cui constantia ad extrema defuerit. Tu tamen homo lippe, duos nominas; herele magnum quid in tanto confessorum gloriosissimorum numero! sed & hoc mendaciter. Addis autem & *cetera*, quod quid volebas scarabee, nisi votum declarare tuum, quo avebas plures tibi suppetere, quos recenseres, recensiturus procul dubio, si suppetissent? Quo vel ipso Societati JESU honestum (at præter mentem tuam) perhibes testimonium: Et vero sint Apostatæ, Talis & in Collegio Apostolico. Quid mirum non

non habere Apostatas, qui Apostolos nullos habent? I porro, & experire tu, qui labores virorum Apostolicorum molles & geniales; tuos autem intra cubile graves & decumnos arbitraris: Homo magnus & plane Apostolicus qui, quorum sudoribus extremæ partes madescunt, eorum tu vitam protervo dente sis ausus arrodere; atque ad Indos ac Sinas, quo alij non sine sexcentis vitæ periculis perveniunt, tu homo velox facillimo itinere, calumnia & ignorantia pertingis.

Piget alia referre, quæ ejusdem sunt furfuris: obiter illud, quod ruditas tua de Crucifixo meminit, ceu erubescant Jesuitæ Christum, & hunc Crucifixum. Sonare audiverat aliquid homo ad omnia incogitans: Quid autem in re sit, ignorat: effuit tamen, utut ignoret. Docebo hoc imprimis, ne, quod ignores, temere effutias: deinde quid sit moris in Sina. Homines sunt Sinæ honestatis adeo studiosi, ut omnem omnino hominis denudati speciem avertentur, probrumque sibi offerri putarent, si imaginem minus publice velatam oculis usurpandam acciperent. Hujus moris non ignari viri Apostolici, & crebra docti experientia, subtrahendam oculis adeo teneris offendiculi cujuscunque occasionem, sunt arbitrati; igitur vel crucem solam nonnunquam, vel certe effigiem Crucifixi ea forma, qua apud *Lucam* Urbem Italiae colitur, vestimento velatam venerationi hominum exposuerunt, hodieque exponunt locis nonnullis, ubi scandalum tale timetur: Cæterum alijs in locis eminet æque species illa Crucifixi, quæ passim in Europa. Atque hic summa criminationis tuæ, quam tui similibus, id est ignaris proponere, non scientibus debebas.

Cæterum, ut & officijs tui commoneare, quid huc, quæso, causa Sinensis? nempe sicut pugnus ad oculum, aut nodus ad scirpum. Sed scilicet, ne qua parte calumniandi materia te deficeret, ad Indos quoque & Sinas, quo alij mercibus comparandis enavigant, tu scrutis, quisquilijsque conquirendis, mercibus proprie tuis, abisti. Quam longe satius prudentiæ tuæ (quam semper in te requiro, nusquam invenio) satius, inquam, conveniret, ut tricas istas quarum Judex tu aut arbiter nunquam futurus es, prudentioribus Supremæ Curix administris dirimendas, finiendasque relinqueres! homo putidus illud etiam, quod sibi Sapientissimi Directores nunquam ne per umbram licere arbitrati sunt, ausus, ut tales viros, tam bene semper de Ecclesia Deique causa meritos, Idololatrias vocitares: audacissimum linguæ prostibulum, & omnis Religiosi officij, humanitatisque oblitum! I tu Romam, si tanti est, & quære ex Viris Ecclesiæ DEI Rectoribus, quid JESU Societas & olim (quæ alioqui in Bullis Pontificum legere potuisti) & hodie in causa propagandæ Fidei, ac speciatim in causa Janseniani colubri præstet: I, quære, quinam sint, seu in Gallia, seu in Belgio, seu alibi terrarum, qui præ Jesuitis murum se opponant pro Domo Dei: quære ex ipsis earum provinciarum Episcopis, quære ex fama & judicio communi, atque ex ipsis, si libet, eius sectæ consortibus, quinam sint cis ante Jesuitas extimescenti: Hic scilicet scopulus, in quem ut aliorum antehac Ecclesiæ hostium, sic & istorum rabies identidem illiditur: Hæc spina in oculis, quam si revellerent, tum acutum se continuo visuros, libereque in scopum suum collineaturos arbitrantur, Magnam tu hujusmodi furibus gratiam habes, quod eos in proscindendo Jesuitas tam egregie adjuvas: nihil sane ijsdem optatius, quam talem sortiri signiferum atque tubicinem.

Sed sistamus hic aliquantulum ; Audin , Mellite ? Quid tu Cremslij ante menses aliquot ? quid e sacro pul-
pito garrivisti ? Quid tuus gladiatorius, ille typhus : *non
veni pacem mittere , sed gladium ?* Quid suspectæ pro-
fligatæque causæ (scis, cujus) defensi ? Quid Theologa-
stismi tui ampullata crepatio ? Quid pronunciata, ab sola
ruditate & imprudentia tua excusationem lenimentumque
mutuantia ? Audin' Mellite ? Quem tu gladium Heros
eduxisti ? in quos eduxisti ? pro quo eduxisti ? coram
quibus eduxisti ? quam averso Auditorum honestissimo-
rum vultu, quo sibilo, quo populi murmure eduxisti ?
Viden' Mellite quam locuples mihi argumentum suppedi-
tet, dicta tua, modum, intellectum judiciumque tuum, atque
universam, qua miserabiliter luctabare, orationem, enucle-
andi, deartuandi, anatomizandi ? Quam ego te volvere,
involvere ! sursum deorsum, atque in omnem partem ver-
sare ! Quæ nomina, quas censuras, quæ argumenta, quas
conjecturas expromere ! Quam denique pœnas de te lucu-
lentas expetere . Hæc ego, si tui similis essem ; si Religio-
nis tuæ sanctissimæ rationem talem, qualem tu Societa-
tis IESU habuisti, habendam putarem ; Hæc ego,
si gladium plumbeum tuum mihi omnino comminuen-
dum, si non parcendam famæ tuæ ducerem ; sed absit ;
stabit intra limites moderationis calamus, teque exor-
bitantem faciendo, non sequetur scribendo. Casti-
gationis summa sit votum, quod Divæ Prudentiæ pro te
facio : Victimam Sacri Judices, quibus id facile permitti-
mus, immolabunt. Tu cura Mellite, ut in posterum lauda-
bilior consilio Crucifixus assistas, atque si sapias, linguam in-
primis tuam crucifigas. Vide denique vide mi Mellite,
quam caute, cum quanta circumscriptione de rebus adeo
parum tibi honorificis scribam, præcipue, qui scias, Te non
tan.

tantum in aliam JESU Societatem, sed in ipsos etiam, quos crucifixoribus annumerasti, Sacri Tribunalis Præsides adeo incogitanter turpiterque offendisse; ne alia, quæ altioris sunt conjecturæ, in medium proferam.

Ut vero, quæ inepte locoque non suo effudisti, plane diluam, erit, ut causa disputationeque de Ritibus Sinicis Sapientioribus relicta, omissis aliorum, qui præter Jesuitas haud sane nulli, Ritus illos secuti sunt, exemplis, insuperque habito Alexandri VII. Pont. M. Ritus illos tolerantis decreto (quorum mentionem nequaquam in tui gratiam; impar enim es; factam puta) erit, inquam, ut Clementis XI. Sanctissimæ memoriæ Pontificis, qui litem Sinicam omni studio ventilandam terminandamque susceperat, erit, ut hujus æterni Pontificis oraculo potius, quam odio tunc credas (si tamen Societatis interest credi a te) quis Clementis de Societate sensus? refero, quod certa relatione jam olim ab Roma acceperam. Accesserant ad ejus pedes, ut solet, Patres congregati; se suaque Supremo Patri commendarant: Quorum audita oratione, quid Pontifex contra? audi invidia, & quisquis bono alieno dissilis, audi! Patres, inquit, mei, cara mihi semper fuit, eritque Societas pro certo quippe habeo, causam Ecclesiæ ac Societatis ita conjunctam, ut inter hostes utriusque reputem, qui alterutrius extiterint: hæc verba diserta: Hostes Ecclesiæ, ijdem Societatis, & qui Societati, ijdem & Ecclesiæ. Audisti, quid de idololatriæ summus Pontifex senserit, ille inquam, Pontifex, qui judicem hujus tuæ idololatriæ egerat: causam ille Ecclesiæ cum idololatriæ, ut tu vocas, communem ducebat? Dextrum, illud Ecclesiæ brachium, quo nomine Societas a summo Oraculo dudum fuit insignita, thuri ad idola adhibenda operam dare scilicet censebat? Verum
quid

quid ego tibi ista, qui omnes, ut ille, de quo Sapiens loco aliquo, omnes tui similes putas, fabellarum scilicet architectos? Lege ejus generis, si livor sinat, elogia & encomia a summis Pontificibus, a Principibus, a Rebuspublicis, a Religiosis Ordinibus, virisque omni exceptione majoribus non tot, quin plura in Almam Societatem collata, quæ si referre sic animus, infinitus sim, atque me dies non ante, quam te in aliena fama proscindenda factoreque ciendo, scarabee, deficiat. Insignis hodieque Martinij e Societate, apud Sinas memoria, qui a multis jam annis, corpore penitus incorrupto, ad stuporem gentilium, venerationemque fidelium perseverat: atqui is ipse erat, qui causam Rituum Sinicorum apud Alexandrum VII. transferat.

CA-